Estatística de protección de menores 2013

Operación estatística n.º 25-601

XUNTA DE GALICIA

Estatística de protección de menores 2013

Operación estatística n.º 25-601

Xunta de Galicia
Consellería de Traballo e Benestar
Dirección Xeral de Familia e Inclusión
2014

Elaboración:

Dirección Xeral de Familia e Inclusión

Subdirección Xeral de Familia e Menores, Servizo de Protección de Menores

Edita:

Consellería de Traballo e Benestar, Dirección Xeral de Familia e Inclusión

Coordinación e revisión:

Pepa Dabán Royo

Maquetación:

Antonio Lameiro Ces

ISSN 1889-8025

Índice

Introdución 5

Normativa 7

Unidades estatísticas 9

1 Menores tutelados 9

2 Menores en situación de garda 11

3 Acollemento e menores acollidos 13

3.1 Acollemento familiar 13

3.2 Acollemento residencial 15

4 Adopción e menores adoptados 19

4.1 Adopción nacional 19

4.2 Adopción internacional 20

5 Programas de apoio e beneficiarios 25

5.1 Atención de día 25

5.2 Programa de integración familiar (PIF) 27

5.3 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo 28

5.4 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social 28

5.5 Programa de inserción sociolaboral de menores (Mentor) 29

6 Menores estranxeiros non acompañados (MENAS) 31

7 Liña de axuda á infancia 33

Introdución

A Consellería de Traballo e Benestar, de acordo co artigo 1 do Decreto 42/2013, do 21 de febreiro, polo que se establece a súa estrutura orgánica, asume, entre outras, as competencias en materia de servizos sociais, incluídas as áreas de familia, menores e benestar social. En concreto, a través da Dirección Xeral de Familia e Inclusión, leva a cabo as funcións de planificación, xestión, coordinación, seguimento, avaliación e control dos programas, servizos e centros relativos á protección da familia, á atención dos/as menores en situación de risco ou desamparo, en aplicación do previsto na Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.

O órgano responsable da xestión destas materias é a Subdirección Xeral de Familia e Menores, así como as xefaturas territoriais da Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra.

Unha síntese cuantitativa anual da progresión e resultados no desenvolvemento destas competencias é a estatística de protección de menores, que recolle os datos principais referidos aos expedientes de menores que están baixo a acción protectora da Xunta de Galicia que poden resultar de interese. Os datos refírense a tutelas, gardas, acollemento familiar e residencial, adopción nacional e internacional, menores estranxeiros non acompañados e varios programas destacados de atención a familias e a menores en situación de risco ou desamparo.

A edición deste ano, cos datos correspondentes a 2013 responde á estrutura e contido descritos na operación estatística 25201 do Instituto Galego de Estatística.

Normativa

A continuación cítanse as normas de diferente rango aplicables a menores e familias nos ámbitos internacional, nacional e autonómico.

Normativa internacional:

- Convención sobre os Dereitos do Neno adoptada pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas o 20 de novembro de 1989, e ratificada por Instrumento do 30 de novembro de 1990 (BOE nº 313, do 31 de decembro de 1990).
- Convenio relativo á protección do neno e á cooperación en materia de adopción internacional. A Haia, 29 de maio de 1993. Ratificado por Instrumento de 30 de xuño de 1995 (BOE nº 182, do 1 de agosto de 1995).
- Convenio Europeo en materia de adopción de menores (revisado). Estrasburgo, 27 de novembro de 2008. Ratificado por instrumento do 16 de xullo de 2010.

Normativa estatal:

- Código civil do 29 de xullo de 1889 (Art. do 109 ao 111, do 160 ao 180, 201, 215, 216, do 222 ao 233, 239, 242 e do 259 ata o 285).
- Lei orgánica 1/1996, do 15 de xaneiro, de protección xurídica do menor (BOE nº 15, do 17.01.1996). Modificada pola Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE nº 312, do 29.12.2007).
- Lei orgánica 4/2000, do 11 de xaneiro, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social (Arts. 35 e 36). (BOE nº 10, do 12.01.2000). Modificada pola Lei orgánica 2/2009, do 11 de decembro (BOE nº 299, do 12.12.2009).
- Real decreto 557/2011, do 20 de abril, polo que se aproba o Regulamento da lei orgánica 4/2000, sobre dereitos e liberdades dos estranxeiros en España e a súa integración social, tras a súa reforma pola Lei orgánica 2/2009. (BOE nº 103 do 30.04.2011).
- Lei 54/2007, do 28 de decembro, de adopción internacional (BOE nº 312, do 29.12.2007).

Normativa autonómica:

- Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia (DOG nº 134 do 13.07.2011).
- Lei 2/2006, do 14 de xuño, de dereito civil de Galicia (DOG nº 124, do 29.06.2006). Modificada pola Lei 3/2011, do 30 de xuño.
- Decreto 42/2000, do 7 de xaneiro, polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia, infancia e adolescencia (DOG nº 45, do 6.03.2000). Modificado polo Decreto 406/2003, do 29 de outubro (DOG nº 222, de 14.11.2003) e polo Decreto 184/2008, do 24 de xullo, polo que se crea o Observatorio Galego da Infancia (DOG nº 169 do 2.09.2008). Título III derrogado pola Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.
- Decreto 329/2005, de 28 de xullo, polo que se regulan os centros de menores e os centros de atención á infancia (DOG nº 156, do 16.08.2005).
- Decreto 254/2011, do 23 de decembro, polo que se regula o réxime de rexistro, autorización, acreditación e inspección dos servizos sociais de Galicia (DOG nº 14, do 20.01.2012).
- Decreto 109/2012 do 22 de marzo polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Traballo e Benestar (DOG nº 73, do 17 .04.2012).
- Decreto 42/2013, do 21 de febreiro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Traballo e Benestar (DOG nº 46, do 6 de marzo de 2013). Esta norma entrou en vigor o 6 de marzo e derrogou o Decreto 109/2012.

1 Menores tutelados

Correspóndelle á Xunta de Galicia, a través da Consellería de Traballo e Benestar, asumir a tutela dos menores desamparados que residan ou se atopen transitoriamente na Comunidade Autónoma de Galicia. A asunción da tutela atribuída á entidade pública implica a suspensión da patria potestade. Así mesmo, leva implícita a garda da persoa menor por parte da entidade pública.

Enténdese por desamparo a situación que se produce de feito por mor do incumprimento ou do imposible ou inadecuado exercicio dos deberes de protección establecidos polas leis para a garda das persoas menores, cando estas queden privadas da necesaria asistencia.

Consideraranse situacións de desamparo:

a) O abandono da persoa menor de idade.

b) A existencia de malos tratos físicos ou psíquicos ou de abusos sexuais por parte das persoas da unidade familiar ou de terceiras persoas con consentimento daquelas.

c) A neglixencia grave no cumprimento das obrigas alimentarias, hixiénicas ou de saúde, sempre que supoña un prexuízo grave para a integridade do neno ou a nena ou do/a adolescente.

d) A indución do neno, nena ou adolescente á mendicidade, á delincuencia, á prostitución ou a calquera outra forma de explotación económica ou sexual do menor, ou permisividade respecto destas condutas.

e) As condutas adictivas da persoa menor de idade co consentimento ou a tolerancia das persoas que exerzan a súa garda.

f) O trastorno mental grave dos pais, nais, titores/as ou gardadores/as que impida o normal exercicio da patria potestade, da tutela ou da garda.

g) As condutas adictivas nas persoas que integran a unidade familiar e, en especial, das que posúen a patria potestade ou a tutela, sempre que menoscaben gravemente o desenvolvemento e o benestar da persoa menor.

h) A convivencia nun contorno sociofamiliar que deteriore gravemente a integridade moral do neno, nena ou adolescente ou prexudique o desenvolvemento da súa personalidade.

i) A falta de persoas ás cales lles corresponde exercer as funcións de garda ou cando estas persoas estean imposibilitadas para exercelas ou en situación de exercelas con perigo grave para o neno, nena ou adolescente.

j) A falta de escolarización habitual do neno, nena ou adolescente co consentimento ou a tolerancia dos pais, nais ou das persoas que exerzan a garda, sempre que menoscabe o desenvolvemento e o benestar da ou do menor, ou sempre que supoña un prexuízo grave do neno, nena ou adolescente.

k) Calquera outra situación de desprotección que se produza de feito a causa do incumprimento ou dun imposible ou inadecuado exercicio dos deberes de protección establecidos polas leis para a garda das persoas menores de idade cando estas queden privadas da necesaria asistencia moral ou material.

Táboa nº 1. Menores en situación de tutela pola Xunta de Galicia. Galicia e provincias. Ano 2013.

Menores en situación de tutela 2013			
	Nenos	Nenas	**Total**
A Coruña	303	268	**571**
Lugo	90	85	**175**
Ourense	150	123	**273**
Pontevedra	378	324	**702**
Galicia	**921**	**800**	**1.721**

2 Menores en situación de garda

Á entidade pública de protección de menores correspóndelle a garda das persoas menores das que teña asumida a tutela.

Ademais, cando os pais, nais, ou titores, por circunstancias graves, cumpridamente avaliadas, non poidan coidar o ou a menor, poden solicitar da Xunta de Galicia que esta asuma a súa garda durante o tempo necesario.

Así mesmo, a Xunta de Galicia asumirá a garda cando así o acorde o xuíz.

Nesta unidade estatística só se reflicten as dúas últimas (garda rogada e xudicial) xa que a primeira enténdese incluída dentro da unidade “menores en situación de tutela”.

A garda asumida pola administración, sexa como función inherente á tutela, a petición dos pais ou por resolución xudicial, exércese mediante o acollemento familiar e o acollemento residencial.

Táboa nº 2.1 Menores en situación de garda. Galicia e provincias. Ano 2013.

Menores en situación de garda . Galicia e provincias 2013			
	Nenos	Nenas	**Total**
A Coruña	126	110	**236**
Lugo	19	18	**37**
Ourense	27	33	**60**
Pontevedra	38	36	**74**
Galicia	**210**	**197**	**407**

Táboa nº 2.2 Menores segundo o tipo de garda. Galicia. Ano 2013

Menores segundo o tipo de garda. Ano 2013			
	Nenos	Nenas	**Total**
Administrativa	201	187	**388**
Xudicial	9	10	**19**
Total gardas	**210**	**197**	**407**

3 Acollemento e menores acollidos

O acollemento é o modo de exercicio da garda como medida de protección da persoa menor, e consiste na integración do neno ou nena nunha familia acolledora (acollemento familiar) ou no seu aloxamento e atención nun centro axeitado (acollemento residencial). A familia ou persoa acolledora ten a obriga de velar polo neno ou nena, telo na súa compañía, alimentalo, educalo e procurarlle unha formación integral.

Os principios de actuación no acollemento son:

a) Darlle prioridade ao acollemento familiar sobre o residencial.

b) Evitar, na medida do posible, a separación de irmáns e procurar o seu acollemento por unha mesma familia ou nun mesmo centro.

c) Favorecer a permanencia do neno, nena ou adolescente no seu propio ambiente, procurando que o acollemento se produza na familia extensa agás que non sexa aconsellable para o interese da persoa menor acollida ou dos menores do grupo familiar acolledor.

d) Fomentar as relacións entre o neno, nena ou adolescente e a súa familia natural para posibilitar a súa reintegración a esta.

e) Manter a medida polo tempo estritamente necesario.

f) Fomentar a integración do neno, nena ou adolescente no contorno social e a asistencia aos sistemas educativos, sanitarios e laborais.

g) Co obxecto de facilitar a integración do menor nunha unidade familiar poderase compatibilizar a utilización do acollemento residencial e o familiar.

Nesta unidade estatística non se recollen os acollementos pre adoptivos, que son os constituídos como paso previo á adopción e mediante os que ten lugar un período de convivencia entre o ou a menor e a familia asignada co obxectivo de valorar o acoplamento entre ambas as dúas partes.

Existen dous tipos de acollemento: o acollemento familiar e o acollemento residencial.

3.1 Acollemento familiar

Mediante este tipo de acollemento outórgase a garda dunha persoa menor a unha persoa ou núcleo familiar coa obriga de coidala, alimentala, educala por un tempo co fin de integrala nunha vida familiar que substitúa ou complemente temporalmente á súa familia biolóxica.

O acollemento pode ter lugar na familia extensa do menor (isto é, cando existen vínculos de parentesco entre a familia acolledora e o/a neno/a ou adolescente: avós, tíos, irmáns...) ou ben en familias alleas (cando non existe parentesco). Sempre que sexa posible, e que as circunstancias propias do caso non o desaconsellen, considérase prioritario que o acollemento se faga na familia extensa, para favorecer a permanencia do/a menor no seu propio ambiente.

Por outra banda, atendendo ás circunstancias da persoa acollida e da familia acolledora, esta pode percibir ou non unha compensación económica polo acollemento; falamos así de acollementos remunerados ou non remunerados.

Táboa nº 3.1.1 Acollemento familiar na provincia da Coruña. Ano 2013

Acollemento familiar A Coruña 2013									
	Familia extensa			Familia allea			**Total**		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	**Nenos**	**Nenas**	**Familias**
Remunerado	189	196	277	56	62	92	**214**	**215**	**314**
Non remunerado	59	65	120	0	0	0	**59**	**65**	**126**
Total	**248**	**261**	**397**	**56**	**62**	**92**	**304**	**323**	**489**

Táboa nº 3.1.2 Acollemento familiar na provincia de Lugo. Ano 2013

Acollemento familiar Lugo 2013									
	Familia extensa			Familia allea			**Total**		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	**Nenos**	**Nenas**	**Familias**
Remunerado	23	19	34	4	8	8	**27**	**27**	**42**
Non remunerado	2	6	7	0	0	0	**2**	**6**	**7**
Total	**25**	**25**	**41**	**4**	**8**	**8**	**29**	**33**	**49**

Táboa nº 3.1.3 Acollemento familiar na provincia de Ourense. Ano 2013

Acollemento familiar Ourense 2013									
	Familia extensa			Familia allea			**Total**		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	**Nenos**	**Nenas**	**Familias**
Remunerado	51	49	79	20	22	30	**71**	**71**	**109**
Non remunerado	15	16	26	0	0	0	**15**	**16**	**26**
Total	**66**	**65**	**105**	**20**	**22**	**30**	**86**	**87**	**135**

Táboa nº 3.1.4 Acollemento familiar na provincia de Pontevedra. Ano 2013

Acollemento familiar Pontevedra 2013									
	Familia extensa			Familia allea			**Total**		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	**Nenos**	**Nenas**	**Familias**
Remunerado	185	174	280	26	31	40	**211**	**305**	**320**
Non remunerado	76	97	158	0	0	0	**76**	**97**	**158**
Total	**261**	**271**	**438**	**26**	**31**	**40**	**287**	**302**	**478**

Táboa nº 3.1.5 Acollemento familiar en Galicia. Ano 2013

Acollemento familiar Galicia 2013									
	Familia extensa			Familia allea			**Total**		
	Nenos	Nenas	Familias	Nenos	Nenas	Familias	**Nenos**	**Nenas**	**Familias**
Remunerado	448	438	670	106	123	170	**523**	**618**	**785**
Non remunerado	152	184	311	0	0	0	**152**	**184**	**317**
Total	**600**	**622**	**981**	**106**	**123**	**170**	**706**	**745**	**1.151**

Táboa nº 3.1.6 Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores. Galicia e provincias. Ano 2013

Acollemento familiar segundo a situación administrativa dos menores. Galicia e provincias. 2013					
		Tutelas	Outros	Total	**Total nenos e nenas**
A Coruña	Nenos	197	107	304	**627**
	Nenas	199	124	323	
Lugo	Nenos	21	8	29	**62**
	Nenas	30	3	33	
Ourense	Nenos	58	31	89	**173**
	Nenas	69	15	84	
Pontevedra	Nenos	191	96	287	**589**
	Nenas	192	110	302	
Galicia	Nenos	467	242	709	**1.451**
	Nenas	490	252	742	
		957	494	1.451	

3.2 Acollemento residencial

Comporta o ingreso dun/dunha menor nun centro residencial xestionado directamente pola Comunidade Autónoma ou indirectamente a través dunha institución pública ou privada colaboradora, co obxecto de recibir a atención, educación e formación axeitadas que, polo menos temporalmente, non poida proporcionarlle a súa propia familia.

Ten carácter subsidiario do acollemento familiar e das demais medidas de protección. Isto significa que só se poderá aplicar esta medida cando se esgotaren todas as posibilidades de mantemento da ou do menor na súa familia e o acollemento familiar, a tutela ordinaria ou a adopción non sexan posibles ou se consideren non apropiados.

Esta medida manterase polo tempo estritamente necesario, procurándose a integración da ou do menor no contorno social e o acceso aos sistemas ordinarios educativos, sanitarios, laborais e outros.

Os centros residenciais son de diferentes tipos segundo as súas características. Achégase a continuación unha breve descrición de cada un deles.

- Centros con fogares: son equipamentos residenciais distribuídos en unidades de convivencia dun máximo de 10 prazas en cada unha.
- Mini residencias: Instaladas en vivendas normalizadas, cunha capacidade máxima de 15 prazas.
- Casas de familia: situadas en vivendas normalizadas (pisos ou vivendas unifamiliares), integradas na comunidade e cunha capacidade máxima de 8 prazas.
- Vivendas tuteladas: espazos normalizados, para menores próximos a cumprir a maioría de idade. Teñen unha capacidade máxima de 8 prazas.
- Vivendas de transición á vida autónoma, ou vivendas asistidas, para mozos e mozas maiores de idade (ex – tutelados), que necesitan apoio para acadar a súa autonomía definitiva. Funcionan en réxime de autoxestión baixo a supervisión técnica externa dun educador.

Atendendo á súa xestión, os centros poden ser:

- Propios ou xestionados directamente pola Xunta de Galicia a través de persoal propio.
- Colaboradores ou xestionados por unha Entidade prestadora de servizos sociais

A partir destas dúas características, as táboas que seguen representan, respectivamente, os recursos dispoñibles en cada provincia e en Galicia, o número de prazas en cada un deles e, por último, a distribución dos/as menores en acollemento residencial a partir das dúas primeiras características. Dado que se produciron variacións ao longo do ano, as táboas 3.2.1 e 3.2.2 reflicten a situación a 31 de decembro de 2013.

Táboa nº 3.2.1 Número de centros residenciais para a protección de menores, segundo a súa tipoloxía e a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2013

Nº de centros residenciais para a protección de menores segundo tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias Ano 2013	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada
Centro con fogares	2	3	1	0	1	0	0	3	**4**	**6**
Casas de familia	0	5	0	4	0	4	0	14	**0**	**27**
Vivenda tutelada	0	2	0	1	0	2	0	2	**0**	**7**
Mini residencia	0	4	0	6	0	2	0	3	**0**	**15**
Vivenda asistida	0	0	0	0	0	1	0	1	**0**	**2**
Total centros	2	14	1	11	1	9	0	23	**4**	**57**
Públicos e concertados	16		12		10		23		**61**	

Táboa nº 3.2.2 Número de prazas residenciais para a protección de menores, segundo a súa tipoloxía e a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2013

Nº de prazas residenciais para a protección de menores segundo tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias Ano 2013	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	**Pública**	**Concertada**
Centro con fogares	62	68	32	0	66	0	0	135	**160**	**203**
Casas de familia	0	40	0	32	0	32	0	110	**0**	**214**
Vivenda tutelada	0	16	0	8	0	16	0	14	**0**	**54**
Mini residencia	0	42	0	67	0	22	0	41	**0**	**172**
Vivenda asistida	0	0	0	0	0	4	0	4	**0**	**8**
Total prazas	62	166	32	107	66	74	0	304	**160**	**651**
Públicas e concertadas	228		139		140		304		**811**	

Táboa nº 3.2.3 Menores acollidos en centros segundo a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2013

Menores acollidos en centros segundo a titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2013										
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		**Galicia**	
Titularidade	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	**nenos**	**nenas**
Centros propios	66	49	44	14	42	38	0	0	**152**	**101**
Centros colaboradores	118	100	73	57	59	49	197	143	**447**	**349**
Propios e colaboradores	184	149	117	71	101	87	197	143	**599**	**450**
Total menores	333		188		188		340		**1.049**	

4 Adopción e menores adoptados

O artigo 73 (Adopción como medida de protección) da Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia, expresa, no apartado 1, que a adopción é unha medida de protección dirixida á persoa menor de idade en situación de desamparo, consistente na integración definitiva desta nunha familia distinta á súa familia de orixe.

A adopción diferénciase segundo sexa nacional ou internacional.

4.1 Adopción nacional

Constitúe o acto xurídico mediante o que se establece unha relación xurídica de filiación entre a persoa ou persoas adoptantes e o/a menor, extinguíndose así os vínculos deste/a coa súa familia de orixe, e integrándose plenamente no seu novo núcleo familiar cunha equiparación plena de dereitos coa familia biolóxica.

Segundo as lexislacións española e galega, con independencia do seu estado civil, calquera individuo, matrimonio ou parella de feito pode solicitar unha adopción nacional.

Ademais, é necesario cumprir os seguintes requisitos:

- Ter como mínimo 25 anos cumpridos; no caso de solicitude conxunta por cónxuxes ou parellas con relación estable análoga á conxugal, bastará con que un deles teña esta idade. En todo caso, o adoptante deberá ter, polo menos, catorce anos máis que o adoptado.
- Ter residencia habitual na Comunidade Autónoma galega ou ser emigrante galego con previsión de retorno; neste caso, deberase xustificar a residencia efectiva na Comunidade Autónoma no prazo máximo dun ano desde a data de presentación da solicitude.
- Ter plena capacidade xurídica e de obrar.
- Estar declarada persoa idónea para a adopción tras o correspondente procedemento de valoración.

Na nosa Comunidade Autónoma os/as menores susceptibles de seren adoptados son tutelados pola Xunta de Galicia, quen se encarga de propoñer a adopción ao xuíz.

As persoas que desexan adoptar deben participar nun proceso que, en síntese, consta das seguintes fases:

- Participación nunha sesión informativa.
- Asistencia a un curso de formación.
- Presentación de solicitude de adopción na xefatura territorial de referencia da Consellería de Traballo e Benestar, acompañada da documentación esixida.
- Valoración da idoneidade, que consiste nun estudo psicolóxico e social da/s persoa/s que se ofrecen para adoptar, para determinar as súas capacidades parentais como adoptante/s.
- Selección da familia máis axeitada para o/a neno/a que vai ser adoptado/a. Esta selección é diferente segundo se refira a nenos/as menores dun ano de idade ou nenos/as de idade superior, grupos de irmáns ou menores con algunha discapacidade, enfermidade ou característica especial.
- Constitución dun acollemento preadoptivo.
- Proposta de adopción, formulada ante o xulgado pola xefatura Territorial da Consellería.
- Formalización da adopción mediante resolución xudicial.

Táboa nº 4.1.1 Adopción nacional. Nº de solicitudes para adoptar segundo o estado de trámite da solicitude. Galicia e provincias. Ano 2013.

Adopción nacional. Número de solicitudes para adoptar segundo o estado de trámite da solicitude. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Solicitudes abertas	85	31	25	76	**217**
Resolucións de acollemento preadoptivo	7	7	11	18	**43**
Propostas de adopción realizadas	19	8	5	29	**61**
Autos de adopción producidos	16	10	8	23	**57**

Táboa nº 4.1.2 Menores acabados de nacer dados en adopción. Galicia e provincias. Ano 2013.

Menores acabados de nacer dados en adopción. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Nenos	5	1	1	5	**12**
Nenas	1	1	1	7	**10**
Total menores	**6**	**2**	**2**	**12**	**22**

4.2 Adopción internacional

Ten lugar cando se produce un traslado dun/ha menor con fins adoptivos dende o seu estado de orixe, onde reside, cara a outro estado no que residen os pais adoptivos. Na adopción dun/ha menor de orixe estranxeira intervén, ademais da lexislación española, a do país de orixe do neno ou nena. Daquela, tanto no que se refire ás persoas adoptantes como aos ás adoptadas, hai que ter en conta as condicións que estableza a lexislación dos países de orixe destas últimas.

Para as familias solicitantes de adopción o proceso é semellante ao de adopción nacional en canto ás fases de información, formación, solicitude e valoración de idoneidade, pero moi diferente nas fases posteriores. Así:

- Tramitación da solicitude. Obtido xa o certificado de idoneidade, a Dirección Xeral de Familia e Inclusión fai chegar o expediente ao país onde se desexa adoptar, e segundo do país que se trate, as canles serán:
    - Directamente pola propia Dirección Xeral, a través do Ministerio competente en materia de infancia. A familia deberá enviar toda a documentación que esixa o país de orixe, xunto co certificado de idoneidade.
    - A través de entidades colaboradoras de adopción internacional (ECAI), dedicadas a colaborar coas administracións públicas e cos solicitantes no proceso de adopción internacional.
- Asignación. Cada Estado dispón do seu propio procedemento unha vez recibido o expediente de adopción de familia estranxeira. Cando o órgano competente do país decide unha asignación para unha determinada familia, esta é informada a través da Dirección Xeral de Familia e Inclusión para que comunique a súa aceptación do/a menor asignado/a.
- Constitución da adopción. Unha vez comunicada a conformidade coa asignación, o país de orixe continúa a tramitación do expediente ata constituír e formalizar definitivamente a adopción.

Táboa nº 4.2.1 Solicitudes presentadas para adopción internacional. Galicia e provincias. Ano 2013.

Solicitudes presentadas para adopción internacional. Galicia e provincias 2013				
A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
92	22	10	41	**165**

Táboa nº 4.2.2 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión por país. Galicia e provincias. Ano 2013

Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión, por país. Galicia e provincias. Ano 20123					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Bulgaria	12	2	2	3	**19**
Burkina Faso	-	1	-	1	**2**
Burundi	6	1	-	2	**9**
China	2	1	-	2	**5**
Colombia	4	-	1	2	**7**
Etiopía	10	5	1	10	**26**
Hungría	6	1	2	-	**9**
Kazakhstán	-	-	-	3	**3**
México	1	-	-	-	**1**
República Dominicana	1	-	-	-	**1**
Rusia	-	1	-	1	**2**
Vietnam	7	-	4	3	**14**
Total expedientes	**49**	**12**	**10**	**27**	**98**

Táboa nº 4.2.3 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través do Ministerio, por país. Galicia e provincias. Ano 2013

Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través do Ministerio, por país. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Bulgaria	3	1	-	-	**4**
China	1	-	-	-	**1**
Colombia	1	-	-	-	**1**
México	1	-	-	-	**1**
TOTAL EXPEDIENTES	**6**	**1**	**0**	**0**	**7**

Táboa nº 4.2.4 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través de ECAI habilitada en Galicia. Por ECAI e por país, Galicia e provincias. Ano 2013

Expedientes tramitados pola **Dirección Xeral de Familia e Inclusión** vía ECAI habilitada en Galicia. Por ECAI e por país, Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
INTERADOP GALICIA (ALTERNATIVA FAMILIAR DE CASTILLA LEÓN)					
China	-	-	-	1	**1**
Vietnam	-	-	-	1	**1**
ADDIS GALICIA (ASOCIACIÓN PRO DEREITOS DA INFANCIA)					
Burkina Faso	-	1	-	1	**2**
Burundi	6	1	-	2	**9**
Etiopía	6	3	-	9	**18**
ADECOP GALICIA (ENTIDAD COLABORADORA DE ADOPCIÓN INTERNACIONAL)					
Colombia	3	-	-	1	**4**
Vietnam	6	-	2	1	**9**
ACI GALICIA (ASOCIACIÓN PARA EL CUIDADO DE LA INFANCIA)					
China	1	-	-	1	**2**
Vietnam	1	-	2	1	**4**
MIMO GALICIA					
Bulgaria	9	1	2	3	**15**
Hungría	5	1	2	-	**8**
BALBALIKA GALICIA					
Etiopía	1	-	-	1	**2**
BALMS GALICIA (FUNDACIÓN PARA LA INFANCIA)					
Colombia	-	-	1	1	**2**
PIAO GALICIA					
China	-	1	-	-	**1**
Etiopía	2	2	-	-	**4**
Total expedientes	**40**	**10**	**9**	**23**	**82**

Táboa nº 4.2.5 Expedientes tramitados pola Dirección Xeral de Familia e Inclusión a través de ECAI habilitada noutra comunidade autónoma. Por ECAI e por país. Galicia e provincias. Ano 2013

Expedientes tramitados pola **Dirección Xeral de Familia e Inclusión** a través de ECAI habilitada noutra comunidade autónoma. Por ECAI e por país. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
INFANCIA I FUTUR BALEARES					
Rusia	-	-	-	1	**1**
FEYDA MADRID (FE Y VIDA)					
Etiopía	-	-	1	-	**1**
ASEFA PAÍS VASCO (ASOC. ESPAÑOLA DE ATENCIÓN Y APOYO A FAMILIA Y ADOPCIÓN)					
República Dominicana	1	-	-	-	**1**
Rusia	-	1	-	-	**1**
CIELO 133 - MADRID					
Etiopía	1	-	-	-	**1**
FAMILIA UNIVERSAL . CANARIAS					
Kazakhstán	-	-	-	3	**3**
Total expedientes	**2**	**1**	**1**	**4**	**8**

Táboa nº 4.2.6 Menores con preasignación a familia comunicada á Dirección Xeral de Familia e Inclusión, por país de orixe. Galicia e provincias. Ano 2013

Preasignación de menores comunicadas á **Dirección Xeral de Familia e Inclusión**, por país de orixe. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Brasil	1	-	-	-	**1**
Bulgaria	1	-	-	-	**1**
Burundi	3	-	-	2	**5**
China	10		2	-	**12**
Colombia	4	1	1	4	**10**
Costa de Marfil	1	-	-	-	**1**
Etiopía	14	-	1	9	**24**
Filipinas	1	-	2	-	**3**
Hungría	6	-	2	-	**8**
Kazakhstán	1	-	-	1	**2**
México	-	-	-	1	**1**
Panamá	-	-	-	1	**1**
Perú	1	-	-	-	**1**
Polonia	1	-	-	-	**1**
Rusia	2	2	-	3	**7**
Ucraína	-	-	-	1	**1**
Vietnam	4	-	1	5	**10**
Total menores	**50**	**3**	**9**	**27**	**89**

5 Programas de apoio e beneficiarios

Un dos principios reitores que deben rexer as actuacións dos poderes públicos na protección da infancia e da adolescencia é a integración sociofamiliar dos nenos, nenas e adolescentes, garantindo, sempre que sexa posible, a permanencia no seu ambiente familiar e contorno comunitario.

Para conseguilo, ademais de adoptar, se procede, as medidas de tutela ou garda, os servizos especializados de protección da infancia da Consellería de Traballo e Benestar, desenvolven os seguintes programas de apoio ás persoas menores e ás súas familias:

5.1 Atención de día

Mediante o programa de atención de día préstaselles aos e ás menores en situación de risco, desamparo ou conflito social, un servizo de apoio socioeducativo e familiar, co obxecto de favorecer o seu proceso de normalización. O programa de atención de día desenvólvese en equipamentos de uso exclusivo para esta finalidade ou ben en unidades específicas existentes en equipamentos de acollemento residencial. Os centros están xestionados pola Administración pública ou concertados con entidades colaboradoras.

Táboa nº 5.1.1 nº de centros con atención de día segundo a súa tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2013

Nº de centros con atención de día segundo a súa tipoloxía e titularidade da xestión. Galicia e provincias. Ano 2013										
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada
Centro con fogares	2	3	0	0	1	0	0	3	**3**	**6**
Casas de familia	0	3	0	0	0	0	0	5	**0**	**8**
Mini residencia	0	4	0	5	0	1	0	2	**0**	**12**
Centro de día integral	0	2	0	3	0	3	0	6	**0**	**14**
Total centros	2	12	0	8	1	4	0	16	**3**	**40**
Públicos e concertados	14		8		5		16		**43**	

Táboa nº 5.1.2 nº de prazas de atención de día segundo a tipoloxía e titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2013

Nº de prazas de atención de día segundo a tipoloxía e titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2013										
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada	Pública	Concertada
Centro con fogares	20	17	0	0	20	0	0	51	**40**	**68**
Casas de familia	0	10	0	0	0	0	0	15	**0**	**25**
Mini residencia	0	17	0	20	0	4	0	11	**0**	**52**
Centro de día integral	0	28	0	41	0	30	0	93	**0**	**192**
Total prazas	20	72	0	61	20	34	0	170	**40**	**337**
Públicos e concertados	92		61		54		170		**377**	

Táboa nº 5.1.3 Menores en atención de día segundo a titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2013

Menores en atención de día segundo a titularidade da xestión do centro. Galicia e provincias. Ano 2013										
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
Tipoloxía	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Centros propios	13	10	0	0	8	9	0	0	**21**	**19**
Centros concertados	51	42	50	26	21	27	126	89	**248**	**184**
Total provincia/sexo	64	52	50	26	29	36	126	89	**269**	**203**
Total menores	**116**		**76**		**65**		**215**		**472**	

5.2 Programa de integración familiar (PIF)

Este programa, mediante unha intervención educativa, terapéutica e asistencial nos núcleos familiares, ten un dobre obxectivo:

- Acadar a integración familiar de nenos/as institucionalizados (reunificación familiar). O programa traballa para mellorar a situación persoal, social e familiar dos/as menores que tiveron que ser separados das súas familias e residen en centros de acollida. A intervención realízase no núcleo familiar e en coordinación cos responsables do/a menor no centro.
- Evitar a separación familiar e o previsible internamento dos nenos/as (preservación familiar). Ante a detección de indicadores de risco, trátase de intervir reforzando a cohesión familiar así como potenciando os seus recursos, para promover cambios que eviten a separación do/a menor do seu contorno.

Táboa nº 5.2.1 Menores atendidos no Programa de integración familiar segundo modalidade de intervención. Galicia e provincias. Ano 2013

Programa de integración familiar. Galicia e provincias. Ano 2013										
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
Tipoloxía	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas	nenos	nenas
Reunificación familiar	18	24	21	18	12	12	31	22	**82**	**76**
Preservación familiar	50	34	22	25	19	18	16	22	**107**	**99**
Total nenos/nenas	68	58	43	43	31	30	47	44	**189**	**175**
Total menores	**126**		**86**		**61**		**91**		**364**	

Táboa nº 5.2.2 Familias atendidas no Programa de integración familiar segundo modalidade de intervención. Galicia e provincias. Ano 2013

Programa de integración familiar. Familias. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Reunificación familiar	25	18	16	37	**96**
Preservación familiar	42	22	20	19	**103**
Total familias	**67**	**40**	**36**	**56**	**199**

5.3 Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo

Este programa de colaboración entre a Consellería de Traballo e Benestar e a Fundación Universidade da Coruña inclúe o deseño e aplicación do tratamento terapéutico aos menores derivados polos equipos técnicos de menores. Son beneficiarios os menores con expediente aberto no Servizo de Protección das catro provincias galegas que amosen desaxustes emocionais e de conduta severos, orixinados ou relacionados coa situación de desprotección que sufriron. Poderán ser beneficiarios igualmente a familia biolóxica ou acolledora do menor e os profesionais que se ocupan del.

Táboa nº 5.3.1. Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo. Galicia e provincias. Ano 2013

Programa de avaliación e tratamento terapéutico de menores en situación de risco e desamparo. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Nenos	36	26	22	42	**126**
Nenas	24	16	31	37	**108**
Total menores	**60**	**42**	**53**	**79**	**234**

5.4 Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social

Este programa ten por obxecto a asistencia individualizada e especializada nos eidos psicolóxico e socio educativo dos menores que presentan perfís caracterizados por condutas disociais, comisión de delitos, consumo de drogas, fracaso, expulsión e/ou violencia escolar, pertenza a pandillas disociais, trastornos psicopatolóxicos, etc. O seu obxectivo é realizar un labor preventivo tratando de minimizar as condutas problemáticas, co fin de evitar o seu agravamento e reducir a probabilidade dunha intervención mais intensa. O programa desenvólvese na cidade de Vigo.

Táboa nº 5.4.1. Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social. Ano 2013

Programa de intervención ambulatoria con adolescentes que teñan aberto expediente de protección e en conflito social. Ano 2013	
Nenos	52
Nenas	39
Total Menores	**91**

5.5 Programa de inserción sociolaboral de menores (MENTOR)

O Programa Mentor pretende a inserción sociolaboral de mozos/as maiores de 16 anos, e menores de 21 (excepcionalmente, ata os 25), que estean ou teñan estado tutelados/as ou en situación de garda pola Xunta de Galicia, e que queiran incorporarse ao mundo laboral. O seu obxectivo é mellorar a calidade de vida destes/as mozos/as por medio dun proxecto individualizado que lles garanta unha inserción laboral e unha capacitación para a vida independente, de maneira que ao acadar a maioría de idade poidan ser plenamente autónomos.

Táboa nº 5.5.1. Programa de inserción sociolaboral de menores. MENTOR. Galicia e provincias. Ano 2013

Programa de inserción sociolaboral de menores MENTOR. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Mozos	83	46	43	87	**259**
Mozas	40	24	42	57	**163**
Total	**123**	**70**	**85**	**144**	**422**

6 Menores estranxeiros non acompañados (MENAS)

Son menores de idade procedentes doutros países que se atopan en España en situación de desamparo por non estar acompañados de ningún familiar.

Táboa nº 6.1. Menores estranxeiros non acompañados. Galicia e provincias. Ano 2013

Menores estranxeiros non acompañados. Galicia e provincias. Ano 2013					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**
Nenos	19	3	0	5	**27**
Nenas	0	0	0	1	1
Total Menores	**19**	**3**	0	**6**	**28**

Táboa nº 6.2 Países de procedencia dos menores estranxeiros non acompañados. Galicia. Ano 2013

Menores estranxeiros non acompañados, segundo procedencia e sexo. Galicia. Ano 2013			
País	Nenos	Nenas	**Total**
Congo	1	0	**1**
Costa de Marfil	1	0	**1**
Gana	2	0	**2**
Guinea	1	0	**1**
Marrocos	19	0	**19**
Romanía	0	1	**1**
Senegal	3	0	**3**
Total MENAS	**27**	**1**	**28**

7 Liña de axuda á infancia

A liña de axuda á infancia é unha liña gratuíta que funciona durante todo o ano, as 24 horas do día. O seu obxecto é proporcionar axuda aos nenos necesitados de coidados e protección, aos cales se subministrarán servizos e recursos tendentes a satisfacer as súas necesidades. Serve tamén para que os nenos poidan expresar libremente as súas preocupacións, falar sobre problemas que lles afecten directamente e avisar a alguén que poida proporcionarlles axuda en caso de urxencia. Está atendido por profesionais que prestan o asesoramento axeitado e notifican inmediatamente a situación aos servizos que corresponda. Desde o 2012 funciona co número único europeo 116111.

Táboa nº 7.1 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas por tipoloxía da demanda. Galicia e provincias. Ano 2013

Liña de axuda á infancia. Nº de Chamadas por tipoloxía da demanda. Galicia e provincias. Ano 2013								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**	R.E.[1]	S/C[2]	**Totais**
Internamento	25	6	4	33	**68**	3	1	**72**
Comunicación/ Sospeita de maltrato	46	20	5	40	**111**	0	1	**112**
Problemas de conduta	15	4	3	12	**34**	0	6	**40**
Asesoramento	117	32	18	90	**257**	5	95	**357**
Dificultade da estrutura / dinámica familiar	29	7	9	27	**72**	3	17	**92**
Dificultade nas relacións	4	4	2	10	**20**	0	7	**27**
Problemas escolares	11	3	1	2	**17**	1	9	**27**
Adiccións	0	1	1	1	**3**	0	1	**4**
Embarazo	1	0	0	0	**1**	0	0	**1**
Problemas xudiciais	34	5	2	23	**64**	2	24	**90**
Información	132	12	7	46	**197**	3	55	**255**
Outros	18	5	2	27	**52**	1	283	**336**
Coordinación servizo	8	1	0	0	**9**	0	10	**19**
Total chamadas	**440**	**100**	**54**	**311**	**905**	**18**	**509**	**1.432**

[1] R.E. Resto de España

[2] S/C Sen clasificar

Táboa nº 7.2 Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas de comunicación de sospeita de maltrato, segundo a gravidade. Galicia e provincias. Ano 2013

Liña de Axuda á Infancia. Chamadas de comunicación de sospeita de maltrato, segundo a gravidade. Galicia e provincias. Ano 2013								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**	R.E.[1]	S/C[2]	**Totais**
Grave	6	5	1	9	**21**	0	0	**21**
Moderado	25	7	3	13	**48**	0	1	**49**
Leve	15	8	1	16	**40**	0	0	**40**
Total chamadas	**46**	**20**	**5**	**38**	**109**	**0**	**1**	**110**

Táboa nº 7.3 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo o tipo de intervención requirido. Galicia e provincias. Ano 2013

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo o tipo de intervención requirido.Galicia e provincias. Ano 2013								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**	R.E.[1]	S/C[2]	**Totais**
Atención directa	360	73	43	227	**703**	15	506	**1.224**
Derivación Servizos Sociais	0	0	0	1	**1**	0	1	**2**
Derivación GOF	0	1	0	1	**2**	0	0	**2**
Derivación COF	0	0	0	0	**0**	0	0	**0**
Derivación ETM	76	26	11	77	**190**	3	2	**195**
Derivación. Outros	4	0	0	5	**9**	0	0	**9**
Total chamadas	**440**	**100**	**54**	**311**	**905**	**18**	**509**	**1.432**

[1] R.E. Resto de España

[2] S/C Sen clasifica

Táboa nº 7.4 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo a tipoloxía do interlocutor. Galicia e provincias. Ano 2012

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo a tipoloxía do interlocutor. Galicia e provincias. Ano 2013[3]								
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	**Galicia**	R.E.	S/C	**Totais**
Menor	23	16	6	33	**78**	0	83	**161**
Pai/Nai/Titor/a	189	24	18	97	**328**	9	114	**451**
Outro familiar	43	6	5	26	**80**	3	36	**119**
Veciño/Coñecido	33	8	4	16	**61**	1	27	**89**
Profesional	100	19	15	91	225	1	15	241
Anónimo	4	0	1	2	**7**	0	125	**132**
Outro	8	0	1	7	**16**	2	221	**239**
Total chamadas	**400**	**73**	**50**	**272**	**795**	**16**	**621**	**1.432**

[3] Neste cadro a distribución xeográfica refírese á orixe da chamada, non ao lugar de residencia do/a menor

Táboa nº 7.5 Liña de axuda á infancia. Número de chamadas segundo a idade e sexo da/do menor ao que se refire a chamada. Ano 2013

Liña de axuda á infancia. Nº de chamadas segundo a idade e sexo da/do menor ao que se refire a chamada. Ano 2013				
	Homes	Mulleres	Sen clasificar	**Total**
0 - 4 anos	107	84	9	**200**
5 - 10 anos	89	104	0	**193**
11 - 15 anos	145	135	6	**286**
16 - 18 anos	125	94	3	**222**
> 18 anos	2	2	0	**4**
Sen clasificar	98	57	372	**527**
Total chamadas	**566**	**476**	**390**	**1.432**

galicia

XUNTA
DE GALICIA